

РЕШЕНИЕ

№ 17919

гр. София, 27.05.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 69 състав, в
публично заседание на 30.04.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Милена Славейкова

при участието на секретаря Грета Грозданова, като разгледа дело номер **11979** по описа за **2024** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 84, ал.3 от Закона за убежището и бежанците /ЗУБ/, във връзка с чл. 145 и следващите от АПК.

Образувано е по жалба на А. Х. Килдигушев, [дата на раждане] , в [населено място], Р. федерация, гражданин на Руската федерация, ЛНЧ [ЕГН], със съдебен адрес [населено място], [улица], ет.2, чрез адв. Х. Д., срещу Решение №11841 от 14.11.2024 г. на председателя на Държавната агенция за бежанците (ДАБ) при МС, с което на основание чл. 75, ал. 1, т. 2 и т.4, във връзка с чл.8 и чл.9 от ЗУБ е отхвърлена молбата му за предоставяне статут на бежанец и хуманитарен статут.

Жалбоподателят навежда твърдения за незаконосъобразност на оспорения административен акт като постановен при неправилно приложение на закона и допуснати съществени процесуални нарушения. Навежда доводи, че с влязло в сила съдебно решение не е допусната молбата на заместник главния прокурор на Руската федерация за екстрадирането му там по съображения, които неправилно не са възприети от административния орган като основание за предоставяне на международна закрила. Счита, че в оспореното решение неправилно е установена фактическата обстановка по случая му. Сочи общодостъпни източници на информация относно страната му на произход. Твърди, че високопоставени лица от държавния апарат на Руската федерация (прокурор и началник на Главно разузнавателно управление) са извършили спрямо него укорими деяния, вкл. покушение. Оспорва изводите на административния орган за липса на данни за осъществено преследване, както и приложението на чл.12, ал.2, т.4 от ЗУБ във връзка с предоставена от ДАНС информация. Навежда доводи от Решение на ЕСПЧ по дело Каушал и други срещу България за

необходимост от излагане на мотиви относно реална заплаха за националната сигурност. Въз основа на съдебно-медицинска експертиза № П-7/2024 г. относно здравословното му състояние навежда доводи за приложение на чл.9, ал.8 от ЗУБ. Претендира се отмяна на решението и присъждане на разноски.

Ответникът председател на ДАБ оспорва жалбата чрез юрк. Х..

Административен Съд С. – град, I отделение, 69 състав, след като взе предвид доводите на страните и се запозна със приетите по делото писмени доказателства, намира за установено, от фактическа страна следното:

Не е спорно по делото, че А. Х. Килдигушев е подал молба с рег. № УП-23521 от 13.06.2024 г. за предоставяне на международна закрила, когато са попълнени регистрационен лист и Евродак дактилоскопна карта. Първоначално личните му данни са установени въз основа на декларация по чл.30, ал.1, т.3 от ЗУБ.

На проведено на 03.10.2024 г. интервю кандидатът посочил, че е роден в [населено място], Република Б. /субект в състава на Руската федерация/. В родния си град живял до 2003 г., след което се преместил в [населено място], където останал до 2009 г. Върнал се в [населено място], където пребивавал до 2015 г. После отпътувал за турската част на С. К., където останал до 2023 г. Изрично заявил, че с властите в страната си по произход не е имал проблеми заради етническата си принадлежност - башкир или поради изповядваната от него религия - православен християнин. През 2014 г. срещу него било образувано наказателно дело, като уточнил, че е по-скоро срещу двете му фирми „Уралоповолжска строителна компания" ООД, занимаваща се със строителство в [населено място], и „Алина Килдигушева Ойл" ООД с издаден лиценз за затворен цикъл придобиване, преработка и продажба на петрол. Причината била, че има стандартна процедура във всяка държава, която проверява отчетността на фирмите. В държавата му по произход това били Р. данъчна служба и К. по лицензии, издаващ лицензии, както за строителство, така и за нефтени компании. През 2013 г. започнали проверки на посочените две фирми. В периода 2013 г. - 2014 г. преговарял с ръководството на Башкирската прокуратура и със службата за сигурност на Б., тъй като „за никой не било тайна как се случва бизнесът в Русия“. Навел твърдения, че г-н Г. - заместник-прокурор на Република Б. и г-н Г. - началник на разузнавателното управление на Федералната служба по безопасност на Б. са поискали от него да приеме в Състава на учредителите на двете компании 33 % служители, посочени от тях. Твърди, че познава г-н Г. и г-н Г., тъй като Република Б. е малка и се знае кои лица са в бизнеса, той бил известен бизнесмен, а те били от първите хора в държавата. Отказал на отправеното искане, тъй като дейността на компаниите му била основно в строителството. Общият годишен доход на двете компании за 2012 г. - 2013 г. възлизал на 3 /три/ милиарда рубли, което се равнява на 90 /деветдесет/ милиона евро. Въз основа на започнатите от държавните институции проверки срещу компаниите му било образувано следствено дело от прокурор Г. в Следствения комитет на Руската федерация за Република Б.. В началото била извършена проверка, след което било възбудено наказателно преследване по реда на чл. 159, ал. 4 от Наказателния кодекс на Руската федерация. Имал забрана да напуска страната. Спрямо него била издадена мярка за неотклонение „Подписка“, с цел да не напуска държавата. В момента делото било преустановено (спряно), тъй като все още бил издирван от федералните служби. Заявява, че посочените от него по-горе данни са предоставени през 2024 г. от Руската прокуратура на Българското Посолство.

Уточнил, че през месец февруари 2015 г. напуснал [населено място], отишъл до [населено място], откъдето отпътувал до [населено място] и оттам пристигнал в С. К., където останал до месец декември 2022 г. Не е работил, тъй като е имал предварително спечелени средства.

През 2018 г. пътувал до [населено място], за да се срещне с г-н Б. Т. - Омбудсман по правата на

предприемачите от Руската федерация. Там присъствали 16 бизнесмени, като са искали да обсъдят с омбудсмана незаконното преследване в Руската федерация и по-точно образуваното срещу него дело във връзка с двете му компании. Не е получил исканото съдействие от О..

Съобщил, че две седмици преди да напусне [населено място] през 2015 г., при излизане от дома заедно със сина му, срещу тях имало покушение и било стреляно с автомат. Той ползвал две коли и колите ги спасили от куршумите. В полицията на Б. имало проверовъчен материал. След инцидента подал жалба пред полицейските служители, като от проверката било установено количеството на оръжието, автомобила, с който са пристигнали лицата и хората, които са стреляли. Разбрал, че срещу тях са стреляли наемници, които са задържани и осъдени. Те получили година и половина условни присъди. Разбрал, че били 3-4 човека – руснаци от [населено място]. Не ги познавал. При разпита си в полицията лицата посочили като мотив лична неприязън. Счита, че причината, поради която са стреляли срещу него, е поради искането от страна на г-н Г. и г-н Г. да приеме 33 % близки до тях хора в управлението на двете му фирми.

По-нататък в интервюто посочил, че парите от сметките му били блокирани и до момента. Не бил работил в С. К., а родителите му помагали. Продал няколко имота в [населено място], а за да дойде в България също продал жилище там. Приятелката му Т. от Руската федерация, с която се познавал от седем години, също му помагала финансово, но и тя не работела. На нея й помагали родителите ѝ, които били пенсионери и живеели в [населено място].

В средата на месец декември 2022 г. пристигнал от С. К. в Република България с дипломатически паспорт, който закупил от К. и получил в [населено място]. Преминал през ГКПП - Капитан А. с помощта на шофьор на такси, който представил документите за самоличност на граничните власти. Пристигнал в [населено място] и в началото на месец януари 2023 г. и наел квартира в [жк].

На 17.12.2023 г. бил задържан от полицията в [населено място]. Пътувал към Румъния по лична работа с паспорта, който бил издаден от К. и с неистинска лична карта, издадена от Република България, с която се сдобил чрез Интернет. На българо-румънската граница показал и двата документа. Бил отведен в Затвора в [населено място], поради образувано спрямо него дело пред Апелативен съд - [населено място] за екстрадиция по отправено искане на Руската федерация.

В допълнение уточнява, че в Република България също не е работил, тъй като притежавал доста големи компании в Руската федерация и имал заделени пари. Дейността на компаниите му била прекратена през 2014 г. поради образуваното дело срещу фирмите му, но вече бил спечелил достатъчно. Едната от компаниите му се занимавала със строителство, а другата – с търговия на нефтопродукти на едро. Посочва, че в Руската федерация „имал достатъчно интересен живот и осем години се е опитвал да докаже, че образуваното срещу него дело е политически мотивирано“.

Бил освободен от централния затвор в [населено място] на 13.05.2024 г., след което подал молба за международна закрила в ДАБ при МС през месец юни 2024 г., тъй като преценил, че докато е в процес по екстрадиция, няма да е редно да подаде молба. Не подал веднага след пристигането си в България такава молба, тъй като искал да приключи някои имуществени дела в Република България и да намери юристи във връзка с издирването му от И., но не е успял. В Русия срещу него нямало да има хуманен съд, такива хора като него, рядко оцелявали преди задържането им в затвора – имало няколко хиляди случая като неговия.

В допълнение изтъкнал, че Република България е подписала Женевската конвенция за бежанците и от дълго време има желание да живее в страната, като счита, че може да се влее в българското общество. Искал да докаже своята невинност, водил дела срещу г-н Г., като чрез

средствата за масова информация, вече от територията на С. К., го обвинил в превземане на двете му компании. Към него се обърнали четири души от Б., които също били потърпевши от г-н Г.. Официално за първи път през месец септември - октомври 2015 г., чрез сайта на Посолството на Русия в [населено място], изпратил молба във Федералната служба за безопасност и в Генералната прокуратура в [населено място] срещу г-н Г. и г-н Г., които го изнудвали за пари. Предоставил показания чрез Интернет. Страхувал се, че ще поискат да го екстрадират, но не можел да бяга цял живот.

Първоначално била образувана проверка от Федералната служба по безопасност на Руската федерация, която продължила три години от 2015 г. - 2018 г. и завършила с образуване на наказателно дело в [населено място] в Следствения комитет на Руската федерация и с арест на заместник - прокурора г-н Г. през месец октомври 2018 г. на летище Ш., поради получаване на подкуп и превишаване на служебните правомощия. Срещу г-н Г. имало образувани и други дела, освен заведеното от кандидата, чрез Интернет. Делото, което завел срещу г-н Г., приключило през 2023 г. с осъдителна присъда в размер на 17 години затвор.

От 2021 г. бил издирван от И. в рамките на първото дело, образувано срещу двете му компании. Не знае поради каква причина чак през 2021 г. е започнато издирването му от И., а не след като е напуснал Б., въпреки наложената му забрана.

Като непосредствена причина да напусне държавата по произход посочил опасността да бъде убит, след като вече имало покушение срещу него през 2015 г. Отправена била заплаха за живота му, защото срещу него имало достатъчно солидни опоненти - прокурор г-н Г. и г-н Г. - началник на Главно разузнавателно управление. Напуснал Русия, защото срещу двете му фирми било образувано дело. Заявил, че не би се завърнал в страната си на произход, където може да бъде арестуван. Срещу него в Руската федерация било издадено постановление за привличането му в качеството на обвиняем за опит за измама и незаконно създаване на юридическо лице - престъпление по чл. 159, ал. 4 от НК. Счита, че делото е 100 % политически мотивирано, тъй когато двама началници на държавна служба в Руската федерация - г-н Г. и г-н Г. изнудвали бизнесмен като него, действията им не можело да се определят като икономическо изнудване. Посочил, че когато двама държавни служители, които имат неограничена власт в силовите структури, притискат бизнесмен като него, целта им е да получат финансова облага, използвайки държавния ресурс. Приема действията им като държавно политически мотивирано дело, въз основа на искането им да назначи хора, посочени от тях в двете му компании.

Като отправена лично срещу него заплаха посочил извършеното през 2015 г. покушение. Лицата, които стреляли срещу него и сина му, били изпратени от г-н Г., за да го сплашат. Искали да го накарат да им даде част от компанията си. По аналогична схема в новата история на Русия били отнети компаниите „Ю.“ на Х., „Евросет“ на Чечварник, банка „Т.“, която била продадена през 2024 г. за един долар.

В допълнение посочил и друго нападение срещу него, извършено през 2013 г., когато бил пребит от 2-3 души пред дома му в [населено място]. Оттогава ползвал охрана. Подал жалба в полицията, но отказали да образуват дело и не намерили престъпниците. В Русия по-малкият бизнесмен плащал на кварталния, а по-големият – на по-високо ниво.

Посочил, че е завършил висше юридическо образование в Башкирски държавен университет и бил кандидат на политическите науки. Започнал като помощник прокурор в [населено място] от 1999 г. до 01.09.2000 г. От 2007 г. до 2011 г. бил помощник депутат на Държавната дума в Русия, от партията на П. „Единна Русия“. В страната му закон позволявал на депутатите да се занимават в бизнес и тогава основал двете си компании. Уточнява, че е бил сътрудник в Държавната дума, но не е бил член на партия „Единна Русия“.

Постановено е оспореното Решение №11841 от 14.11.2024 г. на председателя на ДАБ при МС, с което на основание чл. 75, ал. 1, т. 2 и т.4, във връзка с чл.8 и чл.9 от ЗУБ, е отхвърлена молбата на кандидата за международна закрила. Административният орган е приел, че за А. Х. Килдигушев не са налице предпоставките за предоставяне статут на бежанец по ЗУБ, тъй като от бежанската му история не може да се направи извод за наличието на основателни опасения от преследване по причините, изброени в чл. 8, ал. 1 от ЗУБ. Не са открити доводи на търсещия международна закрила, че в държавата си по произход той е бил политически ангажиран, нито обосновани твърдения за осъществено лично спрямо него преследване по някои от причините, посочени в чл. 8, ал. 1, вр. ал.4 от ЗУБ. Относно заявеното от кандидата на проведеното на 03.10.2024 г. интервю, че е привлечен в качеството на обвиняем в реда на чл. 159, ал. 4 от НК за извършено престъпление - опит за измама и незаконно създаване на юридическо лице, органът не е споделил доводите, че това дело е политически мотивирано. Като аргумент е изтъкната липсата на изразено от молителя политическо мнение в държавата му по произход, което да не съответства на водещата се там политика, при твърдения, че от 2007 г. до 2011 г. руският гражданин е бил помощник - депутат в Държавната дума на Руската федерация от партия „Единна Русия“. Въз основа на тези факти административният орган е извел правен извод, че лично спрямо кандидата не са налице каквито и да било данни за осъществено преследване от страна на държавни органи и държавни институции, както и наличието на бъдещ риск от преследване по причини свързани с водената политика в държавата му по произход. В заключение е посочено в решението, че образуваното срещу кандидата наказателно производство в държавата му по произход не е политически мотивирано, а е за икономически престъпления в особено големи размери - незаконно учредяване на юридически лица след предварителен сговор с група други лица - престъпление съгласно Раздел 2, чл. 173.1, Раздел 3, чл. 30 и Раздел 4, чл. 159 от НК от РФ, поради което е предприел и действия за напускането на страната си и установяването в С. К., с цел да се укрие от руското правосъдие и да избегне налагането на наказание.

В обобщение е прието в решението, че сред изложените от кандидата в интервюто причини за напускане на страната по произход, не се обективират твърдения за физическо или психическо насилие, законови или административни, полицейски или съдебни мерки, които да представляват действия, насочени лично към него. По време на интервюто чужденецът не е заявил да е преследван поради етническата си или религиозната принадлежност в страната си по произход, нито е предоставил информация за осъществено спрямо него преследване и по смисъла на чл. 8, ал. 2 - 5 от ЗУБ, както и риск за бъдещо такова.

В допълнение административният орган е съобразил, че руският гражданин е влязъл на територията на Република България в средата месец декември 2022 г. с неистински дипломатически паспорт, издаден от К.. Не е подал молба за международна закрила и не е узаконил престоя си в страната. На 17.12.2023 г. на ГКПП - Д. мост 2 - В. - К. е направил опит да излезе през границата на страната в посока Република Румъния, без разрешение на надлежните органи на властта, като деянието е останало недовършено, поради независещи от дееца причини - намеса на служители от ГПУ - [населено място] и задържане от полицейските служители. С неправомерните си действия кандидатът е извършил престъпление по чл. 279, ал. 1, във вр. с чл. 18, ал. 1 от НК, поради което и на основание цитираните текстове във връзка с чл.55, ал.1, т.1 от НК се е съгласил да му се наложи наказание „Лишаване от свобода“ за срок от една година и шест месеца, чието изпълнение на основание чл.66, ал.1 от НК е отложено за срок от три години. Подал е молба за закрила едва на 13.06.2024 г. - след задържането му на 17.12.2023 г., след освобождаването му от затвора на 13.05.2024 г., когато е настанен в СДВНЧ, без да е

предприел каквито и да било действия в разумен срок от влизането си в България, за да заяви пред компетентните органи, че желае закрила.

Административният орган е заключил, че изложените от руския гражданин причини за напускане на държавата по произход са единствено от икономически и криминален характер, което изключва прилагането на института на международната закрила. Относно отправеното искане за приемане в Състава на учредителите в двете му компании на 33 % служители, посочени от г-н Г.-заместник прокурор на Република Б. и от г-н Г. началник на разузнавателното управление на Федералната служба по безопасност на Б., в решението е посочено, че тези факти не са поднесени убедително и детайлно, за да се възприемат като достоверни. Разказът му обхваща продължителен период от време - от 2013 г. през започването на проверки срещу двете му компании до 2024 г., като през по-голям период от времето от 2015 г. до края на 2022 г. е пребивавал необезпокоявано в С. К., не е работил, а по негови данни се е издържал от финансовите средства, които притежавал от преди напускането си на страната през 2015 г. Съобразено е, че кандидатът е напуснал Руската федерация през 2015 година необезпокоявано, без спрямо него да се предприети, каквито и да било мерки за задържането му, въпреки че му е била наложена мярка за неоттонение „Подписка“ /отново по негови данни/ и е имал забрана да напуска страната, поради образувано спрямо него наказателно преследване. Относно изнесените данни за извършен през 2015 г. в [населено място] опит за покушение е посочено, че причината е от криминално естество, извършителите на което са установени и осъдени в държавата по произход. Незаконното му влизане в Република България, както и опитът да я напусне, и в двата случая с неистински документи, указвали на лице, което трайно се ползва с документи с невярно съдържание, с цел установяване на територията на държава, различна от страната му на произход. Относно представените от руския гражданин публикации от електронни сайтове в решението е посочено, че нямат характер нито на официален, нито на частен документ удостоверителен или диспозитивен характер, поради което същите не са писмени доказателства по смисъла на чл. 178, чл. 179 и чл. 180 от ГПК и нямат обвързваща доказателствена сила.

По-нататък в решението са изложени мотиви за липса на основания за предоставяне на субсидиарна закрила по чл.9, ал.1, т.1-2 от ЗУБ. Въз основа на Справки вх. № ЦУ-1819 от 21.08.2024 г. и вх. № ЦУ-02-42 от 05.11.2024 г. на Дирекция „Международна дейност“ на ДАБ-МС относно актуалната обстановка в Русия не са установени и разширенията, дадени в Тълкувателно решение на Съда на Европейските общности от 17 февруари 2009 г. по дело № С-465/07 и Тълкувателно решение на СЕС от 30.01.2014 г. по дело № С-285/12 във връзка с приложението на нормата на чл. 9, ал. 1, т. 3 от ЗУБ. Прието е, че състоянието на сигурността в държавата по произход на руския гражданин е стабилно, както и че не се установява реална опасност от изтезания, нечовешко или унижително отнасяне или наказание. Обсъдено е приложението на чл.9, ал.8 от ЗУБ, но е прието, че такива твърдения не са наведени от кандидата.

Въз основа на постъпилите и приложени по административната преписка доказателства (Протоколно определение № 122 от 13.05.2024 г. на Районен съд - [населено място], IV състав, Наказателно отделение) административният орган е приел, че е налице хипотезата на чл. 12, ал. 1, т. 7 и чл. 12, ал. 2, т. 2 от ЗУБ - руският гражданин осъден е с влязла в сила присъда за извършено тежко престъпление на територията на Република България.

Въз основа на предоставено от ДАНС отрицателно становище в писмо с рег. № М-11932 от 07.08.2024 г. органът е обосновал приложение на чл. 12, ал. 1, т. 6 от ЗУБ и на чл. 12, ал. 2, т. 4, предл.2 от ЗУБ - предоставя на чужденец, за когото има сериозни основания да се предполага, че представлява заплаха за обществото или за националната сигурност. Съобразил е, че разпоредбите на чл. 12, ал. 1 и ал. 2 от ЗУБ са императивни, поради което не е налице възможност за преценка дали да се приеме становището на ДАНС или не. Преценката дали търсещият закрила представлява заплаха за националната сигурност е изцяло в правомощията и компетентността на ДАНС и тяхното становище е задължително и обвързващо за ДАБ при МС в производството по предоставяне на международна закрила. Информацията, събрана от ДАНС при изпълнение на специалните й правомощия по закон - чл. 4, ал.1 от ЗДАНС е резултат от процедура, при която се извършват дейности по наблюдение, разкриване, противодействие, предотвратяване и пресичане на замислени, подготвени или осъществявани посегателства срещу националната сигурност - чл. 4, ал. 2 от ЗДАНС.

Административен Съд С. – град, I отделение, 69 състав, след преценка на събраните по делото доказателства по отделно и в съвкупност и съобразявайки доводите на страните, приема от правна страна следното:

По допустимостта на жалбата: Оспореното решение е връчено на 15.11.2024 г. Жалбата е подадена до съда на 21.11.2024 г., т.е. в срока по чл.84, ал.3 от ЗУБ, от надлежна страна по смисъла на чл.147, ал.1 АПК и срещу подлежащ на оспорване акт съгласно чл.84, ал.3 ЗУБ, поради което е процесуално допустима.

Разгледана по същество, жалбата е частично основателна.

При служебната проверка по чл.168 АПК съдът намира, че оспореният акт е издаден от компетентен административен орган по чл.75, ал.1, вр. чл.48, ал.1, т.1 ЗУБ и в установената форма, с излагане на фактически и правни основания за издаването му. С оглед компетентността на председателя на ДАБ по чл.48, ал.1, т.1 ЗУБ е неоснователна тезата на жалбоподателят, че същият е следвало да се направи отвод поради постановено решение по чл.45в, ал.1 от ЗУБ. Касае се за упражнени законови правомощия в различни административни производства, без да съществува хипотеза и легална възможност за отказ (отвод) от тези правомощия, поради което упражняването им не сочи на пристрастие. Противно на твърденията на жалбоподателя, липсват данни за допуснати в хода на административното производство съществени процесуални нарушения – такива, които съществено са накърнили правото на защита на молителя или ако не бяха допуснати, органът би постановил решение в противен смисъл. Посочването на фамилията на кандидата като Калдигушев, вместо заявеното от него в молба с рег. № УП-23521 от 13.06.2024 г. Килдигушев, не съставлява съществено процесуално нарушение, нито може да доведе на самостоятелно основание до незаконосъобразност на акта. Изложеното определя спора като материалноправен относно наличие на основания за предоставяне на международна закрила по чл.8 и чл.9 ЗУБ въз основа на елементите от личната бежанска история на кандидата, обсъдени съобразно актуалната ситуация в страната му на произход.

Жалбоподателят поддържа, че през 2018 г. е пътувал до [населено място], за да се срещне с г-н Б. Т. - Омбудсман по правата на предприемачите от Руската федерация, но не получил от него исканото съдействие. Дължима е проверка на изнесената от кандидата информация относно съответствието й с обективни данни относно държавата на произход.

Според статия от 13 ноември 2018 г. във вестник „Н. газета“,: „Бизнес омбудсманът Б. Т. обяви формирането на нов „лондонски списък“ с предприемачи, които се укриват в чужбина от преследване от руските правоохранителни органи. Той заяви това в канала на Главната прокуратура „Ефир“, пише РБК. Според него в списъка има седем имена. Т. добави, *че са подадени над 40 заявления от бизнесмени, но той не оказва подкрепа на всички*. Бизнес омбудсманът съобщи, че лицата в списъка вече не са в международния списък за издирване, но остават във федералния списък за издирване. През февруари 2018 г., малко преди президентските избори, Т. се срещна в Л. с бизнесмени, напуснали Русия поради наказателно преследване. След това той обяви съществуването на списък с предприемачи, желаещи да се завърнат в родината си, който предаде на президента В. П.. Според РБК, 34 души са подали заявления. Някои от тях се завърнаха в Русия. По отношение на някои разследването продължава, но без прилагане на мярка лишаване от свобода. По-късно Главната прокуратура потвърди законността на образуването на дела срещу 25 лица от списъка на Т.“.

Според публикация от 18 август 2021 г. на С. С. на Интернет страницата на D. Welle: "Л. списък" възникна в навечерието на президентските избори в Русия през 2018 г. и спря в навечерието на гласуването в Държавната дума през 2021 г. Преди три години и половина бизнес омбудсманът и лидер на Партията на растежа Б. Т., с подкрепата на президента П., *обеща справедлив процес на предприемачите, които се крият от това, което смятат за незаконно преследване в Русия*. По време на разследването им е гарантирана ограничителна мярка, която не е свързана с ограничаване на свободата. Т. обяви възобновяването на работата по списъка с Главната прокуратура, която според него "като цяло е наш съюзник", въпреки че вижда в проекта "редица проблеми от правно естество". DW разбра как работи "лондонският списък" и защо някои от обвиняемите му са в затвора, а други успяват да останат на свобода.

Така нареченият "лондонски списък" или "списъкът на Т.", към който Капчук поиска да се присъедини, е списък на бизнесмени, които искат да спрат да се крият в чужбина и в Русия *от разследването срещу тях по икономически дела*. През февруари 2018 г. лидерът на Партията на растежа и тогава кандидат за президент на Руската федерация Б. Т., след пътуване до О. кралство, предаде на В. П. имената на такива предприемачи. ***Не всеки може да попадне в списъка, а само тези, които Т. и неговият екип смятат за несправедливо преследвани.*** С. Капчук е пример за това как попадането в списъка може да ви спаси от затвора (въпреки, че никой не дава такива гаранции). Той не само избягва задържането при завръщането си в Русия, но и получава условна присъда и амнистира. Резултатът от някои други случаи на бизнесмени от "лондонския списък" може да се счита за относително успешен. През март тази година бизнесменът Р. С., когото Т. нарече "заложник на чужди действия", получи условна присъда. Миналия октомври ростовският бизнесмен А. К. получи три години условна присъда за предполагаема незаконна банкова дейност. Но протежетата на Т. не винаги остават на свобода. Докато С. Капчук спореше с ЦИК за правото си да участва в изборите, Ленински районен съд в Р. на Дон изпрати А. Каковкин в наказателна колония на 9 август. Въпреки че прокурорът поиска 4 години затвор за Каковкин, съдията се произнесе за 4,5 години“. Жалбоподателят е представил статия от 18 септември 2018 г. „Защо Л. списък на Б. Т. е измислица и популизъм“ (л.104). Според документа Т. заявил, че избягалите бизнесмени ще получат индулгенция и правна защита при завръщането си в родината, арестът, като мярка за неотклонение, ще бъде променен в друга, която не включва

лишаване от свобода и всички случаи на избягали бизнесмени ще бъдат разгледани от „независими правозащитници“. Под № 3 в списъка на л.104 фигурира А. Килдигушев като заявител.

Името на кандидата фигурира сред бизнесмените от „Списъка на Т.“, които са подписали обръщение към делегатите на Генералната асамблея на И. с искане да не подкрепят кандидатурата на генерала от руското МВР А. Прокопчук при избора му за президентна организацията (л.109).

Твърденията на кандидата, обсъдени в светлината на общодостъпната информация, навеждат на извод, че същият не е бил включен в т.нар. „Списък на Т.“. Както самият кандидат посочва, той не е получил подкрепата на омбудсмана. Изложеното съответства на общодостъпната информация, че не всеки може да попадне в списъка, а само тези, които Т. и неговият екип смятат за несправедливо преследвани. Дължим е извод, че А. Килдигушев не е бил включен с този списък. Като достоверна следва да се приеме информацията от В. (л.109), че кандидатът е подписал обръщение към делегатите на Генералната асамблея на И. с искане да не подкрепят кандидатурата на генерала от руското МВР А. Прокопчук. Посоченият еднократен акт обаче не е достатъчен, за да се приеме, че същият е преследван по причина на своето политическо мнение по смисъла на чл.8, ал.1 от ЗУБ, тъй като не отговаря на изискванията на чл.8, ал.4 от ЗУБ - преследване е нарушаване на основните права на човека или съвкупност от действия, които водят до нарушаване на основните права на човека, достатъчно тежки по своето естество или повторяемост.

По-нататък кандидатът навежда твърдения, че г-н Г. - заместник-прокурор на Република Б. и г-н Г. - началник на разузнавателното управление на Федералната служба по безопасност на Б. са поискали от него да приеме в Състава на учредителите на двете му компании 33 % служители, посочени от тях. Молителят признава, че познава г-н Г. и г-н Г., тъй като Република Б. е малка и се знае кои лица са в бизнеса, той бил известен бизнесмен, а те били от първите хора в държавата. Отказал на отправеното искане, тъй като дейността на компаниите му била основно в строителството.

В подкрепа на тези си твърдения жалбоподателят представя статия „Бивши прокурори на надзорната агенция на Б. получиха впечатляващи присъди“ (л.116-118). Според статията се касае за дело за корупция срещу О. Г. – първи заместник прокурор на Б. от 2009 г. до 2018 г., обвинен във вземане на подкупи и осъден на 17 години лишаване от свобода и глоба от 40 милиона рубли. О. Г. е получил подкупи в особено големи размери за прекратяване на наказателни дела, а други обвиняеми са действали като посредници при предаване на парите. Корупционните схеми в башкирската прокуратура са разкрити след като служители на Ф. са задържали Р. Г. и Ф. Мухитов в началото на есента на 2017 г. О. Г. бил задържан през м. октомври 2018 г., на летище Ш..

Жалбоподателят е приложил статия от Интернет сайт <https://rb.versia.ru/> (л.139-142), която го определя като един от най-печелившите бизнесмени в У., занимаващ се със строителство и продажба на петролни продукти. Същият е директор и съсобственик на „Урало-Поволжска строителна компания“ ООД, която е ликвидирана, но според данни от регистрите срещу нея се водят четири наказателни дела, *образувани по жалби на различни партньорски компании*. Бизнесменът заявил, че смята наказателното дело срещу него за поръчково, тъй като първото дело е заведено след като „спира да дава“ на двама служители на Ф.. Според собствените му признания, занимавайки се с доста печеливш бизнес, той си плащал, за да има „гръб“ при решаването на различни въпроси.

А. Килдигушев споделил пред електронното издание, че през 2014г.-2015 г. срещу него било образувано наказателно дело за измама в големи размери, но щом си платил, делото било прекратено. Колкото повече се разразствал бизнесът му, толкова по-алчни ставали новите му „приятели“. Цената на „правните услуги“ започнала за нараства на 300-400 хиляди, даже паричните преводи станали нещо като „абонаментна такса“. Например, на О. Г. плащал по 3-4 милиона рубли месечно, но през 2016 г. му казал, че повече няма да плаща (л.140). Килдигушев за пореден път споделил желанието си да се завърне в Русия, за да докаже невинността си по обвинението в получаване на подкуп, но докато срещу него е образувано наказателно дело, той е наясно, че веднага щом стъпи на руска земя, ще бъде задържан и изпратен в ареста. Не бил готов да отиде в ареста, където показанията се изтръгвали с изтезания. (л.141).

Изнесените в статията на сайт <https://rb.versia.ru/данни> съответстват на твърденията на кандидата в интервюто, че „в периода 2013 г. - 2014 г. преговарял с ръководството на Башкирската прокуратура и със службата за сигурност на Б., тъй като „за никой не било тайна как се случва бизнесът в Русия“. Обсъдени съвкупно с официалната информация за осъждането на прокурор О. Г. за подкупи в особено големи размери е дължим извод, че Килдигушев е от лицата, които са предлагали и давали тези подкупи, както самият той признава в статията, за да му бъде осигурен „гръб“. Тези обстоятелства отново не могат да се приемат за преследване по политически причини по смисъла на чл.8, ал.1 от ЗУБ, тъй като не отговарят на изискванията на чл.8, ал.4 от ЗУБ - преследване е нарушаване на основните права на човека или съвкупност от действия, които водят до нарушаване на основните права на човека, достатъчно тежки по своето естество или повторяемост. Напротив, жалбоподателят е участвал във визираните от самия него престъпни схеми и е взел решение да напусне Руската федерация след образуването на наказателно производство срещу него за престъпление по чл.159, ал.4 от НК на РФ. Изложеното обаче не го определя като бежанец по смисъла на чл.8, ал.1 от ЗУБ.

Жалбоподателят е представил Постановление от 28 февруари 2017 г. на Следствен отдел за С. район на [населено място] по наказателно дело № 6041269 за издирването му като обвиняем (л.275-276). Според документа, на 20.02.2017 г. срещу Килдигушев е повдигнато обвинение за извършване на престъпления по чл.159, ал.4 от НК на РФ. Постановено е обявяването му за издирване. С Постановление от 29 март 2018 г. жалбоподателят е обявен и за международно издирване (л.277-278).

С Постановление от 25.11.2021 г. на Следствен отдел за С. район на [населено място] по наказателно дело № 6041269 Килдигушев е привлечен като обвиняем за извършване на тежки престъпления срещу собствеността (л.279-305). От посочените фактически обстоятелства в документа се установява, че жалбоподателят е обвинен в измами на парични средства в особено големи размери – прехвърляне по разплащателни сметки на търговски дружества на значителни суми чрез използване на системи за електронни плащания и използване на банкови карти за осребряване на средствата на банкомати на касово-кредитни офиси или за измамна кражба на имущество. В документа са описани извършени от Килдигушев измами по отношение на три лица и въвеждане в единния държавен регистър на юридическите лица информация за подставени лица на множество създадени от него юридически лица.

Въз основа на информация от посочения официален документ - Постановление от 25.11.2021 г. на Следствен отдел за С. район на [населено място] по наказателно дело № 6041269, съдът намира за оборени изнесените от самия кандидат данни, че

образуваните срещу него наказателни дела са свързани с двете му фирми „Уралоповолжска строителна компания“ ООД и „Алина Килдигушева Ойл“ ООД. По изложените съображения е дължим извод, че в държавата му на произход спрямо него не са осъществени действия на преследване по смисъла на чл.8, ал.5, т.2 и т.3 от ЗУБ - правни, административни, полицейски или съдебни мерки, които са дискриминационни сами по себе си или се прилагат по дискриминационен начин, наказателно преследване или наказания, които са непропорционални или дискриминационни.

Съдът приема, че административният орган е изследвал всички основания за преследване по причините, посочени в чл.8, ал.1 ЗУБ – основателни опасения от преследване по причини на раса, религия, националност, политическо мнение или принадлежност към определена социална група, във връзка с легалното определение за преследване по чл.8, ал.4 ЗУБ - нарушаване на основните права на човека или съвкупност от действия, които водят до нарушаване на основните права на човека, достатъчно тежки по своето естество или повторяемост, както и липсата на конкретни действия на лично преследване по примерното изброяване на чл.8, ал.5 ЗУБ. Въз основа на посоченото от молителя в интервюто правилно и обосновано решаващият орган е приел, че по отношение на него не се установяват основателни опасения от преследване по причините, посочени в чл.8, ал.1 ЗУБ, не са извършени конкретни, лични действия на преследване по смисъла на чл.8, ал.4 ЗУБ и на неизчерпателното изброяване по чл.8, ал.5 ЗУБ. По изложените съображения административният орган правилно е приел, че по отношение на кандидата не се установяват основателни опасения от преследване по причините, посочени в чл.8, ал.1 ЗУБ. Оспорването в тази му част следва да бъде отхвърлено като неоснователно.

Съгласно чл.73, изр.2 от ЗУБ в случай че статут на бежанец не бъде предоставен, се разглежда необходимостта от предоставяне на хуманитарен статут, уредена в чл.9, ал.1 от ЗУБ, според който хуманитарен статут се предоставя на чужденец, който не отговаря на изискванията за предоставяне на статут на бежанец и който не може или не желае да получи закрила от държавата си по произход, тъй като може да бъде изложен на реална опасност от тежки посегателства, като:

1. смъртно наказание или екзекуция, или
2. изтезание, нечовешко или унизително отнасяне, или наказание, или
3. тежки заплахи срещу живота или личността на цивилно лице поради безогледно насилие в случай на въоръжен международен или вътрешен конфликт.

Според тълкуването, дадено в Решение на Съда на Европейските общности (СЕО) от 17 февруари 2009 г. по дело № C-465/07, понятията „смъртното наказание“, „екзекуцията“, както и „изтезанието или нечовешкото или унизително отнасяне или наказание, наложени на молител в държавата му на произход“, използвани в член 15, букви а) и б) от Директива 2011/95/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 13 декември 2011 година относно стандарти за определянето на граждани на трети държави или лица без гражданство като лица, на които е предоставена международна закрила, за единния статут на бежанците или на лицата, които отговарят на условията за субсидиарна закрила, както и за съдържанието на предоставената закрила (Директива 2011/95/ЕС) - обхващат ситуации, при които молителят за субсидиарна закрила е специфично изложен на опасността от определен вид посегателство.

Според т.28-33 от мотивите на цитираното решение на С.: „В това отношение следва да се напомни, че макар гарантираното от член 3 от ЕКПЧ основно право да представлява

част от основните принципи на общностното право, за чието спазване следи Съдът, и макар практиката на Европейския съд за правата на човека да е взета предвид за тълкуването на обхвата на това право в общностния правен ред, все пак *член 15, буква б) от Директивата е този, който по същество съответства на посочения член 3.* Напротив, член 15, буква в) от Директивата е разпоредба, чието съдържание се отличава от това на член 3 от ЕКПЧ и чието тълкуване при това положение трябва да бъде извършено самостоятелно, като се запазва зачитането на основните права, както са гарантирани те от ЕКПЧ.

В това отношение следва да се отбележи, че използваните в член 15, букви а) и б) от Директивата изрази „смъртното наказание“, „екзекуцията“, както и „изтезанието или нечовешкото или унижителното отнасяне или наказание, наложени на молител“ обхващат ситуации, при които молителят за субсидиарна закрила е специфично изложен на опасността от определен вид посегателство.

Напротив, посегателството, дефинирано в член 15, буква в) от Директивата като изразяващо се в „тежки и лични заплахи срещу живота или личността“ на молителя, обхваща една по-обща опасност от посегателство“.

По силата на чл.4, пар.3 от Директива 2011/95/ЕС оценяването на молбата за международна закрила следва да бъде извършено за всеки отделен случай, като се вземат под внимание следните елементи:

Б. „а“ - ***всички относими факти, свързани с държавата на произход в момента на вземането на решение по молбата***, включително законите и подзаконовите актове на държавата на произход, както и начинът на тяхното прилагане.

Б. „б“ – всички относими декларации и документи, представени от молителя, включително и информация, позволяваща да се определи дали молителят е бил или би могъл да бъде обект на преследване или на тежки посегателства;

Б. „в“ - *индивидуалното положение и личните обстоятелства относно молителя*, включително и фактори като неговото минало, пол и възраст, за да може да се определи, въз основа на личните обстоятелства относно молителя, дали действията, на които той е бил или рискува да бъде изложен, биха могли да бъдат считани за преследване или за тежки посегателства.

Релевантна информация относно държавата на произход на кандидата по смисъла на чл.4, пар.3, б. „а“ от Директива 2011/95/ЕС се открива в следните официални източници, свободно достъпни на Интернет страница ecoi.net:

1. Доклад от 16 януари 2025 г. HRW – H. R. Watch (Автор) Р. федерация Годишен доклад за състоянието на правата на човека през 2024 г. Световен доклад 2025 – Русия: „С навлизането на пълномащабната война на Русия срещу У. в третата си година, през 2024 г. властите засилиха репресиите си срещу гражданското общество и несъгласните. Те отново разшириха репресивния законодателен арсенал на Русия и насочиха критиците си към наказателни и стигматизиращи етикети „чуждестранен агент“, „нежелан“ и „екстремистки“, тежки глоби и дълги присъди. През февруари лидерът на опозицията А. Навални почина в затвора, където излежавахе драконовска присъда, наложена по редица фалшиви и политически мотивирани обвинения. Неговите поддръжници и независими журналисти твърдяха, че службите за сигурност са го отровили, позовавайки се на несъответствия в официални документи относно обстоятелствата на смъртта му. През март В. П. спечели президентските избори при липса на каквато и да е конкуренция, осигурявайки си пети мандат. През октомври Съветът на ООН по правата на човека,

отбелязвайки „продължаващото значително влошаване“ на положението с правата на човека в Русия, поднови мандата на специалния докладчик за положението с правата на човека в Руската федерация.

Малтретиране по време на ареста: Руските власти са измъчвали, записвали и споделяли записи на изтезанията на най-малко двама мъже, задържани като заподозрени за нападението на концертна зала близо до М. на 22 март 2024 г., при което загинаха най-малко 144 души. Четирима заподозрени се явиха на закритите си заседания по предварителния арест с видими, обширни наранявания. Въпреки сериозните индикации, че правоохранителните органи и службите за сигурност са извършвали и популяризирали изтезания, към момента на писане не е проведено официално разследване.

На 16 февруари А. Навални почина в отдалечен затвор, където излежаваше 19-годишна присъда. Навални беше зад решетките от завръщането си в Русия през 2021 г., след медицинско лечение, след като оцеля след опит за отравяне през 2020 г., който мнозина приписаха на К.. През септември Т. І. публикува разследване, в което се твърди, че смъртта му е резултат от друго отравяне от правителствени агенти. Преди смъртта му затворническите власти произволно и многократно са го изпращали в различни наказателни килии и не са му предоставили адекватни медицински грижи.

Към юни „най-малко 80 души, преследвани по политически причини... страдат от заболявания в ареста и не получават навременна медицинска помощ“, според OVD-Info. През август К. на ООН по правата на човека поиска от руското правителство „спешни мерки за осигуряване на цялостна и подходяща медицинска помощ“ на И. Б., излежаващ присъда от седем години и половина затвор за противопоставяне на руската инвазия в У.“.

2. Доклад от 29 април 2025 г. на А. И.: Състоянието на човешките права в света; Русия 2024 (T. State of the W.'s H. R.; R. 2024): „Русия продължи агресивната си война срещу У.. Правата на свобода на словото, мирните събрания и сдруженията останаха силно ограничени. Дисидентите бяха изправени пред произволни преследвания, несправедливи съдебни процеси, тежки глоби и дълги присъди по силата на множество закони, които не отговаряха на международните стандарти за правата на човека. Законодателството за борба с екстремизма и тероризма беше използвано за преследване на критици на правителството и религиозни групи, както и на деца. Все по-голям брой хора бяха преследвани за държавна измяна и шпионаж. Повече от 60 организации бяха обявени за „екстремистки“ и забранени. Съдебните процеси не отговаряха на международните стандарти за справедливост. Изтезанията и други форми на малтретиране по време на задържане преобладаваха и се извършваха с почти пълна безнаказаност. Преследването на ЛГБТИ хората се увеличи. Регионалните власти продължиха да въвеждат пречки пред абортите. Русия не успя да демонстрира никакъв ангажимент за справяне с изменението на климата.

Безнаказаност: През февруари видният опозиционен лидер А. Навални почина в ареста при подозрителни обстоятелства. Властите отложиха освобождаването на тялото му с девет дни и се опитаха да настояват за тайно погребение, но майка му отказа да приеме това. През септември разследващ журналист от Т. І. публикува документиран твърдения, че А. Навални е бил отровен. Обстоятелствата около смъртта му не бяха ефективно разследвани. Закон, приет през март, легализира съществуващата досега практика, според която затворници и заподозрени в престъпления бяха освобождавани и

освободени от наказателна отговорност, ако се съгласят да се присъединят към руските сили във военни действия.

Произволно задържане и несправедливи съдебни процеси: Русия продължи незаконно да преследва украински военнопленници, обвинявайки ги в престъпления, свързани единствено с участието им във военни действия, и осъждайки ги на дълги присъди в несправедливи съдебни процеси. През юли защитникът на правата на човека А. С. беше задържан по обвинения в „екстремизъм“ за показване на логото на Facebook онлайн. През септември той прекара две седмици в психиатрична болница за „преглед“. Той остана в предварителен арест до края на годината. Все по-голям брой дисиденти бяха съдени задочно. Съдебните процеси по обвинения в тероризъм, екстремизъм, държавна измяна или шпионаж ставаха все по-чести. През първите шест месеца на годината осъдителните присъди за държавна измяна и шпионаж бяха съответно над три пъти (52 лица) и девет пъти (18 лица) по-високи в сравнение със същия период на 2023 г. Зачестиха се преследванията на затворени дисиденти по нови фалшиви обвинения. Журналистката М. Пономаренко беше съдена за нападение срещу служители на затвора. Бившият общински съветник А. Г., излежаващ седемгодишна присъда по законите за „военна цензура“, беше осъден на още три години затвор за „оправдаване на тероризма“.

Изтезания и други форми на малтретиране Изтезанията и други форми на малтретиране по време на ареста останаха ендемични, като извършителите се радваха на почти пълна безнаказаност. Четирима мъже, заподозрени във въоръженото нападение срещу сградата на кметството на К. през март, се явиха в съда с очевидни следи от изтезания. Разпространени онлайн кадри показват как едното ухо на заподозрените е отрязано по време на разпит от служител по сигурността, а друг заподозрян е подложен на токов удар. Не е последвано разследване. Украински военнопленници и *задържани цивилни лица са били държани в нечовешки условия и систематично са били подлагани на мъчения и други видове малтретиране*, както и на насилствено изчезване. *Условията за задържане в цялата страна често са се равнявали на нечовешко или унижително отношение или наказание, а адекватни здравни грижи често са били отказвани.* Властите са предприемали мерки срещу лишените от свобода по политически мотивирани обвинения, като са ги лишавали от контакт със семейството им и са ги подлагали на произволни дисциплинарни наказания, включително изолация в единична килия. А. Г. (виж по-горе) продължи да бъде подлаган на продължително самостоятелно затваряне като произволно наложено дисциплинарно наказание и отказа адекватни медицински грижи. През август К. на ООН по правата на човека призова Русия да осигури необходимото медицинско лечение на И. Б., граждански активист от Калининградска област, лишен от свобода за повече от седем години съгласно законите за „военна цензура“. Той претърпя дългоочакваната си операция през септември“.

3. Справка вх. № ЦУ-1819 от 21.08.2024 г. на Дирекция „Международна дейност“ на ДАБ-МС съдържа следната относима към случая на кандидата информация за страната на произход: „Членовете на руските сили за сигурност извършват злоупотреби и нарушения на правата на човека, а властите не успяват да предприемат адекватни мерки за идентифициране, разследване, наказателно преследване юп: наказание на повечето извършили злоупотреби длъжностни лица, което води до атмосфера на безнаказаност.

Съществени въпроси, свързани с правата на човека, включват: извънсъдебни убийства и опити за извънсъдебни убийства, включително на лесбийки, гейове,

бисексуални, транссексуални и интерсексали (LGBTI) лица в Ч. от местните власти; насилствени изчезвания; *съобщения за извършване на изтезания от страна на правителствени служители на реда, които понякога водят до смърт и в отделни случаи са свързани със сексуално насилие или наказателно/принудително затваряне в психиатрия; тежки и животозастрашаващи условия в затворите; произволни арести и задържания*; наличие на лица, задържани по политически и религиозни причини; политически мотивирани репресии срещу лица, намиращи се извън страната; силна произволна намеса в личния живот; сурово потискане на свободата на изразяване и на медиите, включително използването на „антиекстремизъм“ и други закони за потискане на мирното несъгласие и злоупотреби срещу религиозните малцинства; насилие срещу журналисти; блокиране и филтриране на интернет-съдържание и забрана на анонимността онлайн; сериозно потискане на правото на мирно събрание и на свободата на сдружаване, включително прекомерно ограничаващи закони за „чужди агенти“ и „нежелани чуждестранни организации“; строги ограничения на религиозната свобода; връщане на бежанци; неспособност на гражданите да сменят правителството си мирно чрез свободни и честни избори; строги ограничения за участие в политическия процес, включително ограничения на способността на опозиционни кандидати да търсят публични длъжности и да провеждат политически кампании, както и зърху способността на гражданското общество да наблюдава изборните процеси; широко разпространена корупция на всички нива и във всички клонове на управление; липса на разследване и отговорност за насилие над жени; принудителен аборт и стерилизация; трафък на хора; престъпления, включващи насилие или заплахи за насилие срещу хора с увреждания, ЛГБТИ-лица и членове на етнически малцинства“.

Справка вх. № ЦУ-02-42 от 05.11.2024 г. на Дирекция „Международна дейност“ на ДАБ-МС не съдържа относима към случая на кандидата информация за страната на произход.

4. На основание чл.63, ал.3 от ЗУБ съдът намира, че може да се позове и на изготвен от БХК Доклад за състоянието на човешките права и върховенството на правото в Руската федерация, изготвен на 26.08.2022 г. по възлагане на Апелативен съд В. по ВЧНД № 247/2022 г. по искане за екстрадиция на А. А. в РФ.

Според доклада на БХК: „В последния си публикуван доклад за върховенството на правото за 2021 г. У. джъстис продължава изследва общо 139 държави. Сред тях Руската федерация е на 101 място с обща оценка 0.46. Тази оценка, която е изключително ниска, включва осреднената оценка от всички фактори. Според тази класация в сферата на наказателното правосъдие Русия заема 121-во от 139 места с оценка в тази сфера от 0.31. Това е най-ниската оценка на европейска държава и в този пункт Русия е далеч след Турция, която е оценка от 0.36 заема 103-то място в класацията. На практика, в сферата на наказателното правосъдие Р. е на дъното сред страните в света от гледна точка на върховенството на правото. При това оценките са за 2021 г., преди военната интервенция в У.. От началото на военната интервенция Русия прие редица рестриктивни закони и мерки и започна масирани репресивни действия срещу опоненти на режима. Поради това не подлежи на съмнение, че в следващия рейтинг на У. джъстис продължава тя ще изпадне още по-надолу в класацията.

Под индикаторите, свързани със системата на наказателно правосъдие, които сричат рейтинга на Русия в класациите за върховенство на правото са четири: липса на независимост на съдебната система; избирателно насочване на наказателната репресия

срещу противници на режима (т.е. липса на безпристрастност); липса на адекватни процесуални гаранции и корупция. Към тези индикатори следва да се прибави и системното неизпълнение от Русия на решенията на Европейския съд по правата на човека.

След военната интервенция на Русия срещу У. бяха променени редица закони, наказателните репресии срещу опозиционни активисти се усилиха, а съдилищата продължиха непрекословно да изпълняват волята на изпълнителната власт без да деионстрират каквато и да е независимост. Липсата на безпристрастност на правосъдието, изразяваща се в избирателно насочване на наказателната репресия срещу противници на режима, доведе до безпрецедентно увеличение в Русия на репресираните по политически причини, включително на политическите затворници. Най-цялостна информация по темата от години събира една от най-старите и авторитетни неправителствени организации в Русия, „М.“, която бе закрыта с окончателно решение на Върховния съд на Русия през декември 2021 г. заради нарушения на „закона за чуждестранните агенти“, който бе обявен за противоречащ на Европейската конвенция за правата на човека (ЕКПЧ) от ЕСПЧ на 14 юни 2022 г.

Наказателните обвинения спрямо политическите затворници са твърде разнообразни. Значителна част от тях са осъдени за ненасилствени деяния, които съдилищата в Русия са изтъквали като попадащи под разпоредби на Наказателния кодекс на РФ, приети по политически причини след идването на власт на В. П., като например **чл. 282.2** (организация на дейност на екстремистка организация). В други случаи обаче наказателните обвинения са за престъпления, които са видимо несвързани с политическа дейност, *като например икономическите и данъчни престъпления*. По такива обвинения са съдени и осъдени едни от най-известните политически затворници в Русия - М. Х., П. Л., А. Навални, В. А., К. П., Ю. Ж., А. Д., Ян Кателевски и др. По подобно обвинение през 2014 г. от Б. бе поискан за екстрадиция известният опонент на режима Н. Кобляков, но екстрадицията му бе отказана от Софийски градски съд.

Истински бум на политическите преследвания се разрази след приемането през март 2022 г. от Руската Дума на законодателство (**чл. 207.3 и чл. 280.3 от НК** и чл. 20.3.3 от Кодекса за административни нарушения), което предвижда сурови наказания за съзнателно разпространяване „под вид на достоверни съобщения“ на фалшива информация за дейността на въоръжените сили, както и за действия, които дискредитират въоръжените сили.

Корупцията е широко разпространена в Русия. Тя прониква във всички власти, включително съдебната. Според класацията на Трансперънси интернешънъл през 2021 г. Русия е заемала 136-о място от 180 изследвани държави. Активистите, борещи се срещу корупцията, са подложени на преследване. Най-известният сред тях е А. Навални, чийто Фонд за борба с корупцията разкрива системно корупционни практики основно по високите етажи на властта, но също така и в съдебната система. Едно от известните разследвания на корупцията в съдебната власт, донесло ефективна присъда лишаване от свобода на неговия автор, С. Д., разкрива системен проблем с уговаряне на изхода на делата от високопоставени държавни чиновници.¹¹⁶¹ Фондът за борба с корупцията на Навални бе обявен за „екстремистка организация“ и бе закрыт от съда през 2021 г. *Според широко споделяни наблюдения от достоверни източници корупцията, включително предлагането и вземането на подкупи, е широко разпространена в цялата изпълнителна власт, включително в сектора за сигурност, както и в*

законодателната и съдебната власт на всички нива.

Ситуацията с човешките права в Русия се влоши драматично през последните десет години от управлението на В. П., в който период политическата система на Русия придоби отчетливо авторитарен характер. Още по-драстично ситуацията се влоши след началото на военната интервенция в У. през февруари 2022 г. Приетото ново законодателство, консолидирането, ожесточаването и избиращелното насочване на репресивните мерки срещу лица и организации, които дръзват да изкажат макар и най-меки критики срещу политиката на у правляващите, тласнаха страната по пътя на установяване на тоталитарен режим.

Проблемите с произволните задържания и със справедливия съдебен процес в Русия се проявяват във всякакви наказателни производства, но особено в такива, които по съществото си представляват репресии срещу опоненти на режима. В досегашната си практика ЕСПЧ е установил нарушения на чл. 5 и/или чл. 6 от ЕКПЧ по редица дела на такива критици за режима като М. Х., А. Навални. И. Я., Г. Каспаов. А. А., П. Л., П. Офицеров, В. Г. Я. Б. и др. Тези нарушения са многобройни и разнообразни. Някои от тях се отнасят до незаконни и произволни арести; политически натиск над съда; липса на мотиви за задържането; забавени разглеждания на обжалването на мерките за неотклонение; липса на справедлив процес при разглеждане на задържането; отказ да се разгледат и обсъдят доводите на защитата; липса на безпристрастност на съдии; нарушаване на поверителността на комуникациите между клиент и адвокат; отказ да се разгледат жалби за освобождаване. ЕСПЧ е установил голям брой нарушения на чл. 6 от ЕКПЧ и по дела срещу Русия, които не са свързани с политически репресии. Тези дела разкриват сериозни структурни проблеми с наказателното правосъдие. Нарушенията на наказателноправния аспект на чл. 6 са свързани с ограничения за изслушване на свидетели; проблеми с достъпа до адвокатска защита; нарушаване на презумпцията за невинност; провокации от страна на органите на реда за извършване на престъпления; няколкократно осъждания за едни и същи деяния; неясни разпоредби на законите и неяснота при тяхното прилагане. ЕСПЧ е установил и голям брой нарушения на чл. 5 от ЕКПЧ в наказателни производства, засягащи противозаконни и произволни задържания по наказателни обвинения; липса на бърз съдебен преглед на задържането; липса на достатъчни мотиви за продължаване на задържането под стража; задържане в неототоризирани помещения; провеждане на производства по налагане на мярка за неотклонение в отсъствие на обвиняемия; *прекомерна продължителност на предварителното задържане*; липса на законова възможност за търсене на обезщетение за противозаконно задържане. *В много от тези случаи нарушенията са флагрантни, в грубо нарушение на действащото законодателство.*

Следва да се отбележи, че тези проблеми е нарушенията на правото на справедлив съдебен процес и на лична свобода и сигурност в рамките на наказателното производство са допуснати в периода, в който Русия бе член на Съвета на Европа и страна по Европейската конвенция за правата на човека. След напускането/изгонването на Русия от тази организация и денонсирането на ЕКПЧ, тези проблеми не само че не е вероятно да се решат след като не са решени в продължение на близо 20 години, но е много вероятно да се задълбочат с приемането на новото рестриктивно законодателство и избиращелното насочване на наказателната репресия срещу опонентите на режима. Така според последния доклад за Русия на Международната комисия на юристите след 24 февруари 2022 г. на много адвокати, защитаващи протестиращи срещу военната

интервенция, им е било първоначално или други са били изгонвани от съда по време администрация е използвала измислени предлози за да не им даде достъп до клиентите, а в някои случаи е получавала инструкции по радиостанциите да не се допускат адвокатите.

Сериозен проблем със системата на наказателно правораздаване в Русия е практиката на изтезания и малтретиране по време на задържането. Руските власти не предоставят статистика за дела на задържаните, които се подлагат на такива практики и не разрешават независими изследвания по тази тема. Но дългогодишните наблюдения на местни и международни наблюдатели на правата на човека *разкриват, че те са масово разпространени.* Най-драстични са те в района на С. К.. Във връзка с него досега Европейският комитет за предотвратяване на изтезанията е публикувал четири публични изявления, които представляват 40% от всички публични изявления на Комитета от неговото създаване до сега. В тях той заклежда „широко разпространените изтезания и други форми на лошо отношение от страна на сътрудниците на правоохранителните органи“. Тези практики в никакъв случай не се ограничават само до региона на С. К.. Те са разпространени в цяла Русия. *Немалка част от тях завършват със смъртта на жертвите.* По информация на неправителствени организации, в рамките на проект, ръководен от Московската хелзинкска група, през 2018-2019 г. в отделенията на полицията, следствените изолатори и затворите, *при задържане и разпити са загинали най-малко 282 души. В 40% от случаите смъртта е настъпила при съмнителни обстоятелства.* По отношение на противниците на режима изтезанията и малтретирането целят преди всичко наказване на задържаните, както и сплашване. По правило, в такива случаи властите не образуват наказателни разследвания, за да накажат извършителите. Според Н. Т. от неправителствената организация „Обществен вердикт“, водещата неправителствена организация в Русия за борба с изтезанията, *„полицейското насилие [в Русия] е по-скоро норма, отколкото необичайно събитие.* Ако получавахме по няколко съобщения на година, можехме да говорим за ексцесии, извънредни ситуации. *Но съобщенията идват всеки месец. Трябва да признаем, че това е установена практика.*”

Русия не е ратифицирала Факултативен протокол към Конвенцията против изтезанията на ООН и не е създадала независим Национален превантивен механизъм против изтезанията. Независимите неправителствени организации бяха постепенно изключени от участие в т.нар. „обществени наблюдателни комисии“, създадени през 2008 г., чийто достъп и правомощия и бездруго са крайно ограничени. Така понастоящем системата на задържане и на лишаване от свобода в Русия е напълно затворена и не подлежи на никакъв външен контрол. Това има редица негативни ефекти върху възможността на задържаните и на лишените от свобода да подават жалби срещу упражненото насилие. Наказанията вътре в затворите, които включват единична изолация, се използват като форма на натиск върху лишените от свобода, подали жалби за изтезания или съдействали за събиране на информация за инциденти, свързани с насилие. *Нищо не може да ограничи администрацията да налага произволни наказания над лишени от свобода, тъй като законоустановената процедура за дисциплинарни мерки в затвора не предвижда никакви гаранции за справедлив процес.*

Лошите условия в местата за лишаване от свобода в Русия е друг системен проблем на наказателното изпълнение, който е предизвикал редица осъдителни решения в ЕСПЧ. Макар през последните години РФ да инвестира в подобряване на условията, *в много*

институции те остават нечовешки и унижителни в нарушение на чл. 3 от ЕКПЧ. Понастоящем в Комитета на министрите на Съвета на Европа продължават да се разглеждат по процедурата на усилено наблюдение три групи дела, свързани с лоши условия в местата за лишаване от свобода. Това е групата дела *К. срещу Русия* (в процедура на наблюдение на изпълнението от 2002 г.), свързана с нечовешки и унижителни условия в следствените изолатори; групата дела *Ф. срещу Русия* (в процедура на наблюдение на изпълнението от 2006 г.), свързана с нечовешки и унижителни условия в изолаторите за временно настаняване (полицейски места за кратковременно задържане) и групата дела *Б. срещу Русия* (в процедура на наблюдение на изпълнението от 2012 г.), свързана с изтезания и други форми на малтретиране в местата за задържане и липса на ефективно разследване. И трите групи дела са в процедура на усилено наблюдение от дълги години и то все още не е прекратено, а и предвид напускането/изгонването на Русия от Съвета на Европа няма близка перспектива за неговото прекратяване. Междувременно, според сполучливото скорошно наблюдение на „Л. монд“, „ежедневието в руските затвори остава, в различна степен в зависимост от региона и длъжностните лица, структурирано от насилие“.

Съобразно визираната актуална информация относно страната на произход на кандидата според решаващия състав на АССГ е дължим извод, че спрямо молителя е налице основание за предоставяне на закрила по чл.9, ал.1, т.2 от ЗУБ - хуманитарен статут се предоставя на чужденец, който не отговаря на изискванията за предоставяне на статут на бежанец и който не може или не желае да получи закрила от държавата си по произход, тъй като може да бъде изложен на реална опасност от тежки посегателства, като изтезание, нечовешко или унижително отнасяне, или наказание.

Цитираната актуална информация от официални източници и от организация за защита на правата на човека е единна и безпротиворечива по отношение на тежки нарушения на основни права на човека в наказателното производство – конкретно свързани с произволни арести, обжалване на мярка за неотклонение, условията за изтърпяване на тази мярка, а и на наказанието „лишаване от свобода“.

При безспорното наличие на издадено спрямо кандидата Постановление от 25.11.2021 г. на Следствен отдел за С. район на [населено място] по наказателно дело № 6041269 за привлечането му като обвиняем за извършване на тежки престъпления срещу собствеността (л.279-305), съдът намира, че при евентуално негово връщане в страната му на произход, той би бил изложен на реална опасност от тежките посегателства по чл.9, ал.1, т.2 от ЗУБ - изтезание, нечовешко или унижително отнасяне, или наказание.

Според даденото от СЕС тълкуване в дело С-465/09: Практиката на ЕСПЧ е взета предвид при тълкуването на обхвата на това право в общностния правен ред, в *член 15, буква б) от Директивата (чл.9, ал.1, т.2 от ЗУБ), който по същество съответства на посочения член 3 от ЕКПЧ.* В това отношение следва да се отбележи, че използваните в член 15, букви а) и б) от Директивата изрази „смъртното наказание“, „екзекуцията“, както и „изтезанието или нечовешкото или унижителното отнасяне или наказание, наложени на молител обхващат ситуации, при които молителят за субсидиарна закрила е *специфично изложен* на опасността от определен вид посегателство. Съдът приема за изпълнено изискването молителят в случая да е специфично изложен на тежките посегателства по чл.9, ал.1, т.2 от ЗУБ именно поради привлечането му като обвиняем в наказателно производство в страната му на произход. Тук е мястото да се отбележи, че забраната за нарушение на чл.3 от ЕКПЧ, на която е

съответна закрилата по чл.9, ал.1, т.2 от ЗУБ, е абсолютна и неотменима по силата на чл.15, пар.2 от ЕКПЧ – не се допуска никакво освобождаване на основата на предходната разпореда от задълженията по чл. 2 освен по отношение на смърт, настъпила в резултат на правомерни актове на война, както и от задълженията по чл. 3, 4, т. 1 и чл. 7. По изложените съображения са неоснователни доводите на ответника за наличие на „изключваща клауза“ по чл.12, ал.1 т.6 и чл.12, ал.2, т.2 от ЗУБ.

За пълнота на изложението следва да се отбележи като неоснователна претенцията на молителя за предоставяне на хуманитарен статут по чл.9, ал.8 от ЗУБ поради влошеното му здравословно състояние.

ЕСПЧ многократно е потвърждавал подхода си (напр. в решение *Pretty c/y Обединено кралство*), при който: „страданията поради настъпило по естествен път заболяване могат да попаднат в обхвата на член 3 от ЕКПЧ, ако се окаже, че се *изострят* или има опасност от изострянето им поради отношение, произтичащо от условията на задържане, от експулсиране или от други мерки, за които органите могат да бъдат държани отговорни“.

В решение *D. c/y Обединено кралство* ЕСПЧ подчертава, че макар че чуждите граждани, по отношение на които е издадено решение за експулсиране, по принцип не могат да претендират, че имат право да останат на територията на приемащата държава, за да продължат да се ползват от осигурените им от тази държава медицинска и социална помощ, нарушението на член 3 от ЕКПЧ се мотивирало със „съвсем изключителните обстоятелства“ и със заложените на карта „императивни хуманни съображения“.

Съдът на ЕС също приема, че обстоятелството, че *в някои много особени случаи* член 3 от ЕКПЧ не допуска гражданин на трета страна, *страдащ от тежко заболяване*, да бъде изведен към страна, в която не съществува подходящо лечение, не означава, че трябва да му бъде разрешено да пребивава в държава членка по силата на субсидиарната закрила по Директива 2004/83 (в този смисъл решение от 18 декември 2014 г., *M'Bodj*, C-542/13, EU:C:2014:2452, т. 40).

Предоставената от жалбоподателя медицинска документация не навежда на извод, че същият страда от „особено тежко заболяване“, нито, че случаят му е специфичен и изключително сериозен от медицинска гледна точка.

По изложените съображения е дължима отмяна на решението в частта на отказа за предоставяне на хуманитарен статут чл. 9, ал.1, т.2 от ЗУБ като незаконосъобразно.

Съгласно чл. 173, ал. 2 от АПК делото като преписката следва се изпрати на ответника за ново разглеждане и произнасяне по молба с рег. № УП-23521 от 13.06.2024 г. в частта за предоставяне на хуманитарен статут чл. 9, ал.1, т.2 от ЗУБ при съобразяване с дадените указания по приложението на закона с оглед актуалната информация в страната на произход на кандидата.

Мотивиран от горното, Административен съд София-град, Първо отделение, 69-ти състав,

РЕШИ:

ОТМЕНЯ по жалба на А. Х. Килдигушев, [дата на раждане] , в [населено място], Р. федерация, гражданин на Руската федерация, ЛНЧ [ЕГН], със съдебен адрес [населено място], [улица], ет.2, чрез адв. Х. Д., Решение №11841 от 14.11.2024 г. на председателя на ДАБ при МС, **в частта**, с която му е отказано предоставяне на хуманитарен статут, поради липса на предпоставките по чл. 9, ал.1, т.2, вр. чл. 75, ал.1, т. 4 от ЗУБ.

ВРЪЩА делото като преписка **в тази част** на компетентния орган при ДАБ – МС за ново разглеждане и произнасяне по молба за предоставяне на международна закрила с молба рег. № УП-23521 от 13.06.2024 г. при съобразяване със задължителните указания по тълкуването и прилагането на закона, дадени в мотивите на решението.

ОТХВЪРЛЯ оспорването в останалата част.

Решението подлежи на обжалване с касационна жалба в 14 дневен срок от съобщението му до страните чрез Административен съд София – град пред Върховен административен съд на Република България.

СЪДИЯ: